RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 55.758/3
van 27 maart 2014

over

een voorontwerp van decreet ‘houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 17 december 2013 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de uitoefening van de opdrachten van de Justitiehuizen’

Op 17 maart 2014 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap ‘houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 17 december 2013 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de uitoefening van de opdrachten van de Justitiehuizen’.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 25 maart 2014. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jan SMETS en Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraden, Jan VELAERS en Lieven DENYS, assessoren, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Frédéric VANNESTE, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 27 maart 2014.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond[1], alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt tot het verlenen van instemming met het samenwerkingsakkoord van 17 december 2013 ‘tussen de federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de uitoefening van de opdrachten van de Justitiehuizen’ (hierna: het samenwerkingsakkoord).

Met het samenwerkingsakkoord wordt in de eerste plaats uitvoering gegeven aan artikel 92*bis*, § 4*undecies*, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’, ingevoegd bij de bijzondere wet van 6 januari 2014 ‘met betrekking tot de Zesde Staatshervorming’. Luidens die bepaling sluiten de federale overheid en de gemeenschappen in ieder geval een samenwerkingsakkoord voor de uitoefening van de in artikel 5, § 1, III, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bedoelde opdrachten, dit zijn de opdrachten, bepaald door de federale overheid, die de justitiehuizen of, in voorkomend geval, de andere diensten van de gemeenschappen die de justitiehuizen overnemen, uitoefenen in het raam van de gerechtelijke procedure of van de uitvoering van gerechtelijke beslissingen.

In het samenwerkingsakkoord wordt een Interministeriële Conferentie voor de Justitiehuizen opgericht (artikel 2), wordt het centrale en het lokale overleg omtrent de uitvoering van de genoemde taken georganiseerd (artikelen 3 en 4), wordt voorzien in een vertegenwoordiging van de justitiehuizen in de expertisenetwerken van het College van procureurs-generaal die geheel of gedeeltelijk betrekking hebben op de opdrachten van de justitiehuizen (artikel 5), wordt de uitwisseling van informatie tussen de bevoegde federale instanties en de justitiehuizen geregeld (artikel 6), evenals de toegang van de justitiehuizen tot de gerechtelijke en de administratieve dossiers die noodzakelijk is voor de uitoefening van hun opdrachten (artikel 7) en de registratie van gegevens (artikel 8).

Tot slot bevat het samenwerkingsakkoord een bepaling betreffende het Nationaal Centrum voor Elektronisch Toezicht (artikel 9).

VORMVEREISTEN

3. Het samenwerkingsakkoord bevat een aantal bepalingen over de toegang tot en de registratie en de uitwisseling van persoonsgegevens. Het verdient aanbeveling om over die bepalingen, met toepassing van artikel 29, § 1, van de wet van 8 december 1992 ‘tot bescherming

[1] Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de conformiteit met de hogere rechtsnormen verstaan.

van de persoonlijke levens[s]feer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens', het advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in te winnen.

ONDERZOEK VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

4. Aangezien het ontworpen decreet geen enkele specifieke bepaling bevat met betrekking tot de inwerkingtreding ervan en er in het samenwerkingsakkoord ook niets bepaald wordt in dat verband, verdient het aanbeveling om erop toe te zien dat het decreet, zodra het door het Parlement is goedgekeurd en door de Regering is bekrachtigd, op zodanige wijze in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt dat de tiende dag die volgt op die bekendmaking ten vroegste valt op 1 juli 2014, gelet op artikel 67, eerste lid, van de bijzondere wet van 6 januari 2014 'met betrekking tot de Zesde Staatshervorming', en artikel 56 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Het verdient overigens aanbeveling de bekendmaking van de onderscheiden instemmingsakten op elkaar af te stemmen gelet op de regel, afgeleid uit artikel 92*bis*, § 1, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, volgens welke een samenwerkingsakkoord dat aan de parlementen ter instemming is voorgelegd, bij gebreke van een afwijkende regeling in het samenwerkingsakkoord pas in werking kan treden op de tiende dag te rekenen vanaf de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van de laatste wetgevende akte van instemming met het akkoord. Eventueel kan in alle instemmingsakten een gelijkluidende bepaling van inwerkingtreding worden opgenomen.

5. Het spreekt voor zich dat de tekst van het samenwerkingsakkoord zal dienen te worden gevoegd bij het ontwerp van decreet dat bij het Vlaams Parlement zal worden ingediend.

ONDERZOEK VAN HET SAMENWERKINGSAKKOORD

Artikel 1

6. In artikel 1, 3°, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord worden een aantal taken opgesomd die de justitiehuizen momenteel uitoefenen en die het voorwerp uitmaken van het akkoord. Alhoewel het gaat om een exemplatieve opsomming ("in het bijzonder"), zou die opsomming kunnen worden aangevuld met een vermelding van de taken die wel in de memorie van toelichting bij het voorontwerp van wet tot instemming met het samenwerkingsakkoord worden opgesomd, maar niet in de genoemde bepaling zijn opgenomen.

Artikel 3

7. Luidens artikel 3, § 2, laatste streepje, van het samenwerkingsakkoord behoren vier vertegenwoordigers van de parketten van eerste aanleg, aangewezen door de Raad van procureurs des Konings, tot het overkoepelend overlegorgaan volgens een paritaire verdeling naar taalaanhorigheid. De vraag rijst evenwel of ook niet dient te worden voorzien in een (mogelijkheid van) participatie van een Duitstalige magistraat.

Artikel 6

8. Artikel 6 van het samenwerkingsakkoord heeft betrekking op de uitwisseling van informatie tussen de bevoegde federale instanties en de justitiehuizen. Het spreekt voor zich dat bij die uitwisseling van informatie de wet van 8 december 1992 zal dienen te worden in acht genomen.

9. In de tweede zin van artikel 6, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord wordt bepaald dat de justitiehuizen toegang krijgen tot de informatie noodzakelijk voor de uitoefening van hun opdrachten, die is opgenomen in de huidige en de toekomstige informatiesystemen van de federale instanties overeenkomstig de regels die door de partijen in het raam van de Interministeriële Conferentie voor de Justitiehuizen worden uitgewerkt. Die bepaling moet uiteraard zo worden gelezen dat weliswaar het overleg over en de voorbereiding van die regels plaatsvindt in de genoemde interministeriële conferentie, maar dat die regels zelf op de geëigende wijze en door de bevoegde overheden[2] dienen te worden tot stand gebracht.

Een gelijkaardige opmerking geldt ten aanzien van de artikelen 8, § 3, en 9, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord.

Slotopmerkingen

10. In de memorie van toelichting van het ontwerp dat heeft geleid tot de bijzondere wet van 6 januari 2014 ‘met betrekking tot de Zesde Staatshervorming’ wordt vooropgesteld dat het in artikel 92*bis*, § 4*undecies*, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bedoelde samenwerkingsakkoord bepalingen dient te bevatten omtrent de mechanismen voor het regelen van conflicten tussen de federale Staat en de gemeenschappen inzake de uitvoering van de in artikel 5, § 1, III, tweede lid, van de laatst vermelde bijzondere wet bedoelde opdrachten. Het samenwerkingsakkoord bevat hieromtrent echter geen enkele bepaling, noch op institutioneel, noch op procedureel gebied. Vraag is derhalve of het samenwerkingsakkoord op dit vlak niet aan aanvulling toe is.

[2] Rekening houdend met het in artikel 22 van de Grondwet vervatte legaliteitsbeginsel.

11. Het samenwerkingsakkoord houdt een regeling in van het overleg tussen de justitiehuizen, de minister bevoegd voor Justitie, de bevoegde gemeenschapsministers en een aantal gerechtelijke overheden, alsmede van het overleg op lokaal niveau. Het overleg op centraal en lokaal vlak wordt thans geregeld bij het koninklijk besluit van 1 oktober 2008 ‘houdende de samenstelling en werking van de overlegstructuren inzake de harmonisering van de uitvoeringsmodaliteiten van de opdrachten toevertrouwd aan het directoraat-generaal Justitiehuizen van de FOD Justitie’. Dat koninklijk besluit, dat impliciet wordt opgeheven bij de artikelen 3 en 4 van het samenwerkingsakkoord, zou ook formeel dienen te worden opgeheven.

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES Jo BAERT